

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และการรับรู้บทบาทแบบของครูของพยาบาลกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ซึ่ง ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตหรือเทียบเท่าที่กำลัง และ ชั้นศึกษาอยู่ที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2540 ในสถาบันการศึกษาพยาบาลทุกสังกัดทั่วประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 44 แห่ง จำนวนทั้งสิ้นรวม 3296 คน จากการสำรวจของผู้วิจัยโดยการสอบถามทางโทรศัพท์และจากอาจารย์ที่ประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคมถึงมีนาคม พ.ศ. 2540

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตหรือเทียบเท่าที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ประจำปี 2540 ในสถาบันการศึกษาพยาบาลทั่วประเทศที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi -Stage random Sampling) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ให้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้การกำหนดของกลุ่มตัวอย่างตาม Taro Yamane (1970 อ้างถึงในประคอง กรรณสูต , 2538 : 357)

จากจำนวนประชากร 3,296 คน โดยใช้ค่าความคาดเคลื่อนร้อยละ .05 ที่ระดับความเชื่อมั่น .95 ได้จำนวน กลุ่มตัวอย่าง 364 คน

2. แบ่งสถาบันการศึกษาพยาบาลออกเป็น 7 กลุ่ม ตามสังกัด คือ

กลุ่มที่ 1 กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 24 สถาบัน แบ่งออกเป็นชั้น ตามภาคต่าง ๆ 4 ภาคและเขตกรุงเทพมหานคร คือ ภาคเหนือ 5 สถาบัน ภาคกลาง 7 สถาบัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 สถาบัน ภาคใต้ 5 สถาบัน และในเขตกรุงเทพมหานคร 2 สถาบัน

กลุ่มที่ 2 ทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 6 สถาบัน แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ สถาบันที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร 2 สถาบัน และสถาบันที่ตั้งอยู่ในต่างจังหวัด 4 สถาบัน

กลุ่มที่ 3 กระทรวงกลาโหม จำนวน 3 สถาบัน ทั้งหมดตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มที่ 4 กระทรวงมหาดไทย จำนวน 1 สถาบัน

กลุ่มที่ 5 กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 สถาบัน

กลุ่มที่ 6 องค์การการกุศล จำนวน 1 สถาบัน

กลุ่มที่ 7 สถาบันเอกชน จำนวน 7 สถาบัน แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ สถาบันที่ตั้งอยู่ใน กรุงเทพมหานคร 5 สถาบัน และสถาบันที่ตั้งอยู่ในต่างจังหวัด 2 สถาบัน

3. กำหนดสถาบันการศึกษาที่จะนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำรายชื่อสถาบัน การศึกษาทั้งหมดมาคัดเลือกด้วยวิธีการจับฉลาก คัดเลือกรายชื่อสถาบันการศึกษาโดยเลือกจาก สถาบันการศึกษาที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้ครอบคลุมทุกภาคทั่วประเทศภาคละ 1 สถาบัน รวม 4 สถาบัน ในเขตกรุงเทพมหานคร 1 สถาบัน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และภูมิภาค อย่างละ 1 สถาบันรวม 2 สถาบัน สังกัดกระทรวงกลาโหม 1 สถาบัน สังกัดกระทรวง มหาดไทย 1 สถาบัน สังกัดกรุงเทพมหานคร 1 สถาบัน สภากาชาดไทย 1 สถาบัน และเอกชน 2 สถาบัน รวมจำนวนสถาบันการศึกษาทั้งสิ้น 13 สถาบัน ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายทั่วทุก สังกัด และทุกภาคทั่วประเทศ

4. หาขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ได้รับคัดเลือก โดยใช้ อัตราส่วนตามสูตร ดังนี้

$$n_k = \frac{n \times N_k}{N}$$

n_k = จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นปีของสถาบันการศึกษาที่สุ่มได้

n = จำนวนประชากรในแต่ละชั้นปีของสถาบันการศึกษานั้น

N_k = จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ต้องการ

N = จำนวนประชากรทุกสถาบันที่สุ่มได้

ผลการคำนวณได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของสถาบันที่ได้รับคัดเลือกดังตารางที่ 1

5. สุ่มรายชื่อนักศึกษาพยาบาลด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ได้รับคัดเลือก

สถาบันการศึกษา	จำนวนประชากรปี 4	จำนวนกลุ่มตัวอย่างปี 4
1. สถาบันสังกัดกระทรวง สาธารณสุข		
ภาคเหนือ		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช	72	21
ภาคใต้		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา	71	21
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์	77	23
ภาคกลาง		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี	74	22
เขตกรุงเทพมหานคร		
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา	50	15
สถาบันสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย		
เขตกรุงเทพมหานคร		
คณะพยาบาลศาสตร์ ม.มหิดล	203	61
ต่างจังหวัด		
คณะพยาบาลศาสตร์ ม.บูรพา	86	26
3. สถาบันสังกัดกระทรวงกลาโหม		
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ	50	15
4. สถาบันสังกัดกระทรวงมหาดไทย		
วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ	72	21
5. สถาบันสังกัดกรุงเทพมหานคร		
วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์	161	48
6. สถาบันสังกัดองค์กรการกุศล		
วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย	198	59
7. สถาบันเอกชน		
ในกรุงเทพมหานคร		
คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยคริสเตียน	48	14
ต่างจังหวัด		
คณะพยาบาล ม.รังสิต	42	13
รวมทั้งสิ้น	1204	364

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบวัด 3 ชุดคือ

ชุดที่ 1 แบ่งเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเป็นการถามในเรื่อง เพศ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ส่วนที่ 2 แบบวัดแรงจูงใจในการศึกษา

ส่วนที่ 3 แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพ

ส่วนที่ 4 แบบวัดสัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

ชุดที่ 2 คือ แบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล

ชุดที่ 3 คือ แบบวัดการรับรู้บทบาทแบบของครัวเรือนของพยาบาล

เครื่องมือทั้ง 3 ชุด มีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพดังนี้

ชุดที่ 1

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มนักศึกษาพยาบาล

ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะข้อความเป็นแบบเติมคำและเลือกตอบจำนวน 2 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่เรียนชั้นปีที่ 1 จนถึงชั้นปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2540

ส่วนที่ 2 แบบวัดแรงจูงใจในการศึกษา เป็นแบบวัดแรงจูงใจในการศึกษาวิชาชีพการพยาบาลของ นันทนา น้ำฝน (2536) ซึ่งนำมาใช้กับนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 16 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา 8 ข้อ และความคาดหวังในผลลัพธ์จากการศึกษาวิชาชีพการพยาบาล 8 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ข้อความเป็นไปในทางบวกทั้งหมด มีเกณฑ์การให้คะแนน

เป็นเหตุจูงใจ มากที่สุด	หมายถึง	5	คะแนน
เป็นเหตุจูงใจ มาก	หมายถึง	4	คะแนน
เป็นเหตุจูงใจ พอสมควร	หมายถึง	3	คะแนน
เป็นเหตุจูงใจ น้อย	หมายถึง	2	คะแนน
เป็นเหตุจูงใจ น้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของตัวแปรแรงจูงใจในการศึกษา มีเกณฑ์การพิจารณาคะแนนโดยใช้เกณฑ์เฉลี่ย ดังนี้คือ

คะแนนเฉลี่ย	คะแนนดิบ	การแปลผล
1.00-2.33	16-36	มีแรงจูงใจในการศึกษาระดับต่ำ
2.34-2.67	37-58	มีแรงจูงใจในการศึกษาระดับปานกลาง
3.68-5.00	59-80	มีแรงจูงใจในการศึกษาระดับสูง

ส่วนที่ 3 แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพ เป็นแบบวัดทัศนคติของ พัฒนวิดี เสรินทวัฒน์ และ จริยาวัตร คมพัยค์ม (2531) ซึ่งนำมาใช้กับนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 43 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านค่านิยมของสังคม 13 ข้อ ด้านลักษณะวิชาชีพ 9 ข้อ ด้านการปฏิบัติงาน 11 ข้อ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย 10 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ข้อความมีทั้งด้านบวกและด้านลบ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ในข้อความที่เป็นบวก ซึ่งได้แก่ข้อ 1, 4, 5, 7, 9, 11-12, 15, 17-22, 24, 26, 27, 29-30, 34-39 และ 41-43 ให้ค่าคะแนน ดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน

ในข้อความที่เป็นลบ ซึ่งได้แก่ข้อ 2-3, 6, 8, 10, 13-14, 16, 26, 25, 28, 31-33, 36 และ 40 ให้ค่าคะแนนดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของตัวแปรทัศนคติต่อวิชาชีพ มีเกณฑ์การพิจารณาคะแนนโดยใช้เกณฑ์เฉลี่ย ดังนี้คือ

คะแนนเฉลี่ย	คะแนนดิบ	การแปลผล
1.00-2.33	43-100	มีทัศนคติต่อวิชาชีพระดับต่ำ
2.34-3.67	101-157	มีทัศนคติต่อวิชาชีพระดับปานกลาง
3.68-5.00	158-215	มีทัศนคติต่อวิชาชีพระดับสูง

ส่วนที่ 4 แบบวัดสัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามของ ศรสวาท ชัยดรูน (2537) ซึ่งนำมาใช้ในกลุ่มนักศึกษาพยาบาลของสถาบันเอกชน มีค่าความเที่ยงตรง เท่ากับ .937 ประกอบด้วยข้อความ 6 ด้าน คือ ด้านการร่วมรู้สึก ด้านการยอมรับ ด้านการแสดงออกอย่างอบอุ่นและเอื้ออาทร ด้านการมีความซื่อสัตย์ ด้านการเป็นแบบอย่าง และด้านการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้โดยตรง มีจำนวนรวม 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ข้อความเป็นไปในทางบวกทั้งหมดแต่ละระดับความคิดเห็นมีค่าคะแนน ดังนี้

เป็นความจริงมากที่สุด	ให้ 4 คะแนน
เป็นความจริงส่วนมาก	ให้ 3 คะแนน
เป็นความจริงบางส่วน	ให้ 2 คะแนน
ไม่เป็นความจริง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา มีเกณฑ์การพิจารณาคะแนนโดยใช้เกณฑ์เฉลี่ย ดังนี้คือ

คะแนนเฉลี่ย	คะแนนดิบ	การแปลผล
1.00-1.99	40-79	สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระดับต่ำ
2.00-2.99	80-119	สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระดับปานกลาง
3.00-4.00	120-160	สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระดับสูง

ชุดที่ 2 แบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล

ชุดที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล

แบบวัดทั้ง 2 ชุดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของแบบวัดตามลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล

2. นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์มาจัดทำโครงสร้างแบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยระบุงค์ประกอบของความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล จากการศึกษาของ Rinaldi (1990) พบว่าองค์ประกอบของความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลมี 7 องค์ประกอบคือ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความซื่อสัตย์ การอุทิศตน การดูแล การอยู่ใกล้ชิด ความรับผิดชอบและความจงรักภักดีและจากผลการศึกษาเกี่ยวกับความยึดมั่นต่อการปฏิบัติการพยาบาลของ Schwiger (1993) ซึ่งมี 10 องค์ประกอบคือ ความรับผิดชอบ ความเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ความห่วงใย ความทุ่มเท ความไว้วางใจ การให้อารมณ์ดี ความตั้งใจ ความจงรักภักดี ความมีประสิทธิภาพและความซื่อสัตย์

3. การสร้างโครงสร้างของแบบวัดกระทำโดย ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์แนวคิด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1. ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน รายชื่ออยู่ในภาคผนวก ก ซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาลมากกว่า 20 ปี ทั้งในฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริหารการพยาบาล โดยสัมภาษณ์ลักษณะตัวต่อตัว ใช้เวลาท่านละประมาณ 30 นาที ในเรื่องเกี่ยวกับองค์ประกอบของความยึดมั่นผูกพัน

3.2. ชนิดและการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบในการเขียนคำสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม ดังนี้

3.2.1. ถ้าคุณภาพการพยาบาลนอกจากพยาบาลจะมีความรู้ในการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลแล้วพบว่าความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลก็มีความสำคัญมากเช่นกัน ท่านคิดว่าความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลประกอบด้วยอะไรบ้าง

3.2.2. พฤติกรรมการปฏิบัติการพยาบาลที่แสดงถึงองค์ประกอบทางความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลดังกล่าว มีอะไรบ้างและยกตัวอย่างพฤติกรรมการปฏิบัติการพยาบาล

3.3. วิธีการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองอย่างเป็นทางการ โดยการติดต่อล่วงหน้าก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้สัมภาษณ์ทราบถึงวัตถุประสงค์ และขอความยินยอมจากผู้ให้สัมภาษณ์ที่จะให้ข้อมูลต่าง ๆ ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้วิจัยจะบันทึกเทปพร้อมทั้งกล่าวทบทวนให้ข้อมูลที่สำคัญเพื่อตรวจสอบดูว่าผู้วิจัยมีความเข้าใจตรงกับผู้ให้สัมภาษณ์

เมื่อการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ถอดเทปและจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม จำนวน 2 ท่าน ช่วยตรวจความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการจับประเด็นเนื้อหา ตัวอย่างผลการสัมภาษณ์อยู่ในภาคผนวก จ

4. การยกร่างแบบวัด รวบรวมแนวคิดจากการศึกษาจากตำรา เอกสารต่าง ๆ ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์และยกร่างเป็นแบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลซึ่งความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลประกอบด้วย

4.1. ความรับผิดชอบ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณธรรมของพยาบาล ความรับผิดชอบต่อการพัฒนาความรู้ทักษะและสติปัญญา ความรับผิดชอบต่อการพัฒนาทักษะในมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบต่อชีวิตของผู้ป่วย และความรับผิดชอบต่อหน้าที่

4.2. ความเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ได้แก่ การเข้าใจถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล การสร้างความสบายใจให้กับผู้ป่วย การปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลต่อผู้ป่วยโดยคำนึงถึงค่านิยม ความเชื่อและทัศนคติของผู้ป่วย

4.3. ความห่วงใย ได้แก่ การให้ความช่วยเหลืออย่างอบอุ่นและเอื้ออาทร การรับรู้ความรู้สึกของผู้ป่วย

4.4. ความทุ่มเท ได้แก่ การให้และอุทิศตนด้วยความเต็มใจในการดูแล ความเต็มใจและความพยายามอุทิศกำลังกายและกำลังใจที่จะปฏิบัติการพยาบาล

4.5. ความไว้วางใจ ได้แก่ สร้างสัมพันธภาพด้วยความจริงใจ ความยอมรับความเป็นบุคคลของผู้ป่วย การรับรู้และยอมรับความต้องการของผู้ป่วย การปฏิบัติการพยาบาลเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ป่วย

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร บทความวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล

2. นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์มาจัดทำโครงสร้างของแบบวัดการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับหลักปฏิบัติในการพยาบาลแบบองค์รวมของ Inga newbeck (1986) เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล

3. สร้างโครงสร้างของแบบวัดกระทำโดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับหลักปฏิบัติในการพยาบาลแบบองค์รวมของ Inga newbeck (1986) ได้จัดเป็นโครงสร้างในแบบวัดการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล 6 ข้อ คือ

1. การให้ข้อมูลและการให้การศึกษาแก่ผู้รับบริการ
2. การให้ผู้รับบริการได้ร่วมตัดสินใจ
3. การตั้งเป้าหมายในการรักษาพยาบาล
4. การปฏิบัติร่วมกัน
5. การรู้จักใช้เวลา
6. การรู้จักเป็นผู้ฟัง

แบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล และแบบวัดการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลเป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ชุดที่ 2 แบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล เป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เลือกตอบมี 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ท่านแสดงพฤติกรรมที่ระบุนมากที่สุดหรือสม่ำเสมอ
มาก	หมายถึง	ท่านแสดงพฤติกรรมที่ระบุนมากหรือบ่อยครั้ง
ปานกลาง	หมายถึง	ท่านแสดงพฤติกรรมที่ระบุนบางครั้ง
น้อย	หมายถึง	ท่านแสดงพฤติกรรมที่ระบุนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ท่านแสดงพฤติกรรมที่ระบุนน้อยมากหรือไม่ได้ทำเลย

เกณฑ์การให้คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล มีเกณฑ์การพิจารณาโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุดหรือไม่ได้ทำเลย	ให้	1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล มีเกณฑ์การพิจารณาโดยใช้ระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	คะแนนดิบ	การแปลความหมาย
1.00-2.33	43-111	คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาลต่ำ
2.34-3.67	112-176	คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาลปานกลาง
3.68-5.00	177-240	คะแนนความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาลสูง

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมายนักศึกษาพยาบาลมี
4.50-5.00	มากที่สุด
3.50-4.49	มาก
2.50-3.49	ปานกลาง
1.50-2.49	น้อย
1.00-1.49	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 แบบวัดการรับรู้แบบของศรัทธาของพยาบาลเป็นแบบวัดแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) เลือกตอบมี 5 ระดับ ดังนี้

เป็นจริงมากที่สุด	หมายความว่า	ข้อความนั้นตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของท่านทั้งหมด
เป็นจริงมาก	หมายความว่า	ข้อความนั้นตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของท่านเป็นส่วนใหญ่มีเพียงบางส่วนหรือเล็กน้อยที่ไม่ตรง
เป็นจริงปานกลาง	หมายความว่า	ข้อความนั้นตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของท่านบางส่วน
เป็นจริงน้อย	หมายความว่า	ข้อความนั้นตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของท่านเพียงเล็กน้อย
เป็นจริงน้อยที่สุด	หมายความว่า	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดหรือความรู้สึกของท่าน

เกณฑ์การให้คะแนนการรับรู้บทบาทแบบของศรัทธาของพยาบาล มีเกณฑ์การพิจารณาโดยใช้ระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

เป็นจริงที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เป็นจริงมาก	ให้ 4 คะแนน
เป็นจริงปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เป็นจริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
เป็นจริงน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนการรับรู้บทบาทของครุวมของพยาบาล มีเกณฑ์การพิจารณาโดยใช้ระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.50-5.00	มีการรับรู้บทบาทแบบของครุวมของพยาบาลมากที่สุด
3.50-4.45	มีการรับรู้บทบาทแบบของครุวมของพยาบาลมาก
2.50-1.49	มีการรับรู้บทบาทแบบของครุวมของพยาบาลปานกลาง
1.50-2.49	มีการรับรู้บทบาทแบบของครุวมของพยาบาลน้อย
1.00-1.49	มีการรับรู้บทบาทแบบของครุวมของพยาบาลน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 3 ชุดนี้ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพดังนี้

1. ความตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้าง

ผู้วิจัยนำเครื่องมือชุดที่ 2 แบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ชุดที่ 3 แบบวัดการรับรู้ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องในการแบ่งองค์ประกอบความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลและการรับรู้บทบาทแบบของครุวมของพยาบาลโดยเทียบกับคำจำกัดความ ความครอบคลุมเนื้อหา ความชัดเจน การเรียงลำดับข้อรายการและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

การตัดสินความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว ผู้วิจัยได้ถือเกณฑ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตรงกันร้อยละ 80 ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด ปรับปรุงความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ มีการเพิ่มเติมข้อรายการบางข้อ รวมข้อรายการบางข้อเข้าด้วยกัน แยกข้อรายการออกเพื่อให้ได้ความหมายชัดเจนขึ้น และมีการย้ายข้อรายการบางข้อไปอยู่ด้านอื่น

เมื่อผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อรายการต่าง ๆ ของแบบวัดทั้ง 2 ชุดแล้วจึงนำมาหาความเที่ยงต่อไป

2. ความเที่ยง

ผู้วิจัยนำแบบวัดความยึดมั่นผูกพันฯ และแบบวัดการรับรู้บทบาทแบบของครุวมของพยาบาล ซึ่งมีความตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้างแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่มีลักษณะเดียวกับประชากรแต่คนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์รายข้อด้วยวิธี Corrected Item Total Correlation เพื่อคัดเลือกข้อรายการที่มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ คือมากกว่า .20 ขึ้นไป แล้วจึงนำมาหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach'

Coefficient Of Alpha) เกณฑ์สูงกว่า .70 (Phillips,1986:218 อ้างใน เพชรน้อย สิงห์ข้าวชัยและ วัลยา คูโรปกรณ์พงษ์,2536:222) และผลการวิเคราะห์พบว่าได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้ง 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล

ผลการวิเคราะห์พบว่าได้ค่าความเที่ยงมากกว่าเกณฑ์ ได้ค่าความเที่ยงดังตารางที่ 2 และค่าความสัมพันธ์รายข้อในภาคผนวก จ

ชุดที่ 2 แบบวัดการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล

ผลการวิเคราะห์พบว่า ได้ค่าความเที่ยง 0.92 มีข้อรายการที่มีค่าความสัมพันธ์รายข้อ ต่ำกว่า .20 จำนวน 3 ข้อ ซึ่งเป็นข้อรายการที่เป็นลบได้แก่ข้อ 8,10,12 จึงได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตัดข้อรายการออกผลการปรึกษาพบว่าให้ปรับข้อรายการที่เป็นลบคือข้อที่ 10,12 ปรับข้อรายการให้เป็นบวก ส่วนข้อรายการที่ 8 ให้คงเดิม ทั้งนี้เนื่องจากถ้าตัดข้อรายการที่ ต่ำกว่า .20 ออกทั้งหมด จะไม่ครบเนื้อหาตามโครงสร้างของแบบวัดชุดนี้ แบบวัดชุดนี้จึงมีทั้งหมด 16 ข้อ มีข้อรายการที่เป็นบวก คือข้อ 1-7, 9-16 ข้อที่เป็นลบ คือ ข้อ 8

จากนั้นจึงได้นำเครื่องมือที่มีคุณภาพนี้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 360 คน แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงและหาความสัมพันธ์รายข้อใหม่อีกครั้ง ได้ค่าความเที่ยงดังตารางที่ 4 และค่าความสัมพันธ์รายข้อในภาคผนวก จ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนข้อและความเที่ยงของแบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล และแบบวัดการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล ที่ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือรอบแรก (n = 30 คน) และที่ได้จากการใช้กลุ่มตัวอย่างจริง (n = 360 คน)

เครื่องมือที่ใช้	จำนวนข้อ	ค่าความเที่ยง	ค่าความเที่ยง
		n = 30 คน	n = 360 คน
ชุดที่ 1 แบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล			
ความรับผิดชอบ	12	.89	.81
ความเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น	6	.89	.82
ความห่วงใย	12	.87	.85
ความทุ่มเท	6	.87	.83
ความไว้วางใจ	12	.92	.88
รวมทุกด้าน	48	.97	.90
ชุดที่ 2 แบบวัดการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล			
	16	.92	.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังต้นสังกัดของสถาบันการศึกษาพยาบาลทุกสังกัด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและทำความเข้าใจในการเก็บข้อมูลกับ อาจารย์ที่เป็นผู้วิจัยในสถาบันการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูล ด้วยตนเอง ซึ่งมีการนัดหมายไว้ล่วงหน้า คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามอัตรา ส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้ว

4. ในสถาบันการศึกษาที่เหลือ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การส่งทางไปรษณีย์โดยมี ผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการวิจัยของสถาบันนั้น ๆ เป็นผู้แจกและรวบรวมแบบวัดให้ ให้เวลาตอบแบบวัด 2 สัปดาห์

5. ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 3 สัปดาห์ คือตั้งแต่วันที่ 9 มีนาคม 2541 ถึง วันที่ 22 มีนาคม 2541 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 364 ฉบับ ได้รับคืน 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.90 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลพบว่าสมบูรณ์ทั้งหมด 360 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้นำมาหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSPC ดังนี้

1. หาค่าความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา การรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลและความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล

2. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา การรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลและความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้วิธีเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์เทียบกับความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์ (r) ดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2535)

ค่าระหว่าง + / - 0.70 ถึง + / - 1.00 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ค่าระหว่าง + / - 0.30 ถึง + / - 0.69 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ค่าระหว่าง + / - 0.00 ถึง + / - 0.29 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

3. หาตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังนี้

3.1. หาค่าสัมพันธพหุคูณ (r) ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษาและการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

3.2. ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยการทดสอบค่าที่ (t -test)

3.3. ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยการทดสอบค่ารวมเอฟ (Overall F-test)

3.4. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหาตัวพยากรณ์ (b) ในรูปคะแนนดิบ

3.5. ทดสอบค่า F เพื่อทดสอบว่าค่า b ของตัวพยากรณ์แต่ละตัวจะส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์หรือไม่

3.6. หาค่าคงที่ของสมการพยากรณ์

3.7. สร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

3.8. คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error of Estimate)